

รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Model of Educational Management of
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
to Support ASEAN Community

ธนู ศรีทอง

Thanu Srithong

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Surin Campus

E-mail: srithong_thanoo@yahoo.co.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาของประชาคมอาเซียน เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และเพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นการวิจัยแบบผสมโดยประยุกต์ใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกการค้นคว้า แบบสอบถาม แบบตรวจสอบปลายเปิด ใช้วิธีวิเคราะห์แบบบรรยาย

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาเชิงระบบโดยมีองค์ประกอบหลักในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย (1) การบริหารจัดการ มีปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และแผนงานของมหาวิทยาลัยเอื้อต่อการจัดการศึกษาระดับนานาชาติในประชาคมอาเซียน การบริหารจัดการเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลสากล มีโครงการความร่วมมือกับองค์กรต่างประเทศ (2) การเรียนการสอน คณาจารย์ใช้ภาษาอังกฤษในกิจกรรมการเรียนการสอน มีรูปแบบการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการบูรณาการเรียนการสอนระหว่างรายวิชาและข้ามสาขาวิชา การใช้งานวิจัยเป็นฐานการเรียนรู้ มีการเรียนการสอนที่บูรณาการเชื่อมโยงประเด็นนานาชาติและวัฒนธรรมข้ามชาติ (3) การใช้สื่อการเรียนการสอน คณาจารย์ใช้สื่อเพื่อการเรียนการสอนทันสมัย มีการให้วัสดุฝึกใช้สื่อที่ทันสมัยในกิจกรรมการเรียนการสอน (4) การวัดผลประเมินผล มีการวัดผลประเมินผลโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายด้วยภาษาอังกฤษ มีการวัดผลประเมินผลตามสภาพเป็นจริง มีการวัดผลประเมินผลที่เน้นผลการปฏิบัติของนิสิตอย่างเป็นรูปธรรม

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการศึกษา, ประชาคมอาเซียน, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Abstract

The objectives of this research were to study the model of ASEAN community educational management, the model of Mahachulalongkornrajavidyalaya University educational management, and to present the educational management model of Mahachulalongkornrajavidyalaya University to Support ASEAN Community. It was the mixed method by applying Delphi technique. The data collection instruments were notes, questionnaires, and open ended checklist. Descriptive analysis was used for data analysis.

The findings could be summarized as follows:

The model of educational management of Mahachulalongkornrajavidyalaya University to support ASEAN Community was the systematic administration model, They were as follows: the educational administration comprised the university's philosophy, vision, mission, goals, and plan which contributed to run the education in ASEAN community, using the universal good governance (2) the learning and teaching management comprised the using of English language in the process of learning and teaching, emphasizing on student centred learning, integration, research based teaching, and crossed cultural learning (3) the using of teaching aids comprised the usage of modern and various teaching aids for both the lecturers and the learners (4) the learning evaluation comprised the usage of various methods and tools with authentic and practical evaluation.

Keywords: Educational Management, ASEAN Community, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

1. บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์ทำให้ความสัมพันธ์ข้ามชาติมีบทบาทมากขึ้นกำแพงระหว่างชาติลดลง นำด้วยการค้าเสรีข้ามชาติที่ลดกำแพงภาษีลงโดยการตลาดและการแข่งขันเข้าไปแทนที่ภายใต้ข้อตกลงการค้าเสรีขององค์การการค้าโลก และข้อตกลงการค้าเสรีทวิภาคีระหว่างสองประเทศตลอดจนข้อตกลงการค้าเสรีในภูมิภาค การค้าบริการเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของข้อตกลง นำเอาการศึกษาและอุดมศึกษาเข้าไปในฐานะสินค้าบริการด้วย การเจรจาตกลงมีการพิจารณาร่วมกันของสินค้าชนิดต่าง ๆ ร่วมกับการพิจารณาการอุดมศึกษาเป็นการเฉพาะ

ด้วย หลายประเทศที่มีการอุดมศึกษาก้าวหน้าได้มีแนวนโยบายใช้อุดมศึกษาเป็นประโยชน์ด้านการค้าระหว่างประเทศ และเป็นแหล่งรายได้ของประเทศหรือของสถาบันของตน ด้วยการขยายตัวของเทคโนโลยีการสื่อสารสารสนเทศ บริการอุดมศึกษาข้ามชาติมีลักษณะพิเศษและแปลกใหม่ที่กลไกการค้ากับดูแลที่มีอยู่เดิมไม่เพียงพอ การแข่งขันจึงอยู่ในสภาพที่ไม่มีกติกาที่ดีและการกำกับดูแลไม่ทั่วถึง นำไปสู่สภาพการได้เปรียบเสียเปรียบที่ไม่ยุติธรรมสามารถเอาเปรียบกันได้ ความเหลื่อมล้ำและความขัดแย้งระหว่างประเทศและสถาบันต่าง ๆ อาจเพิ่มขึ้นเป็นผลเสียทั้งในระยะสั้นและระยะยาว หากพิจารณาความสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยไทยกับมหาวิทยาลัยในประเทศเพื่อนบ้านเป็นตัวอย่าง จะเห็นว่า หลักการของการค้าเสรีภายใต้ระบบทุนนิยมที่มุ่งกำไรสูงสุดอาจได้ประโยชน์ในระยะสั้น เป็นรายได้ของผู้ที่เข้มแข็งกว่า แต่ในระยะยาวการที่มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในภูมิภาคหรือในโลกได้ร่วมมือช่วยเหลือกัน สร้างความเจริญร่วมกันด้วยอริยาศยไมตรีน่าจะเป็นคำตอบที่ดีกว่าเป็นอันมาก (จรัส สุวรรณเวลา, 2551: 60-61)

การเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมืองส่งผลให้ประเทศไทยต้องดำเนินกิจกรรมที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายนอกให้สามารถแข่งขันได้ในทุกสถานการณ์ ซึ่งในปัจจุบันนี้ประเทศไทยมีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจในระดับดี อันเนื่องมาจากการแข่งขันของภาคธุรกิจ ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจะเป็นองค์กรที่สามารถช่วยในการผลิตกำลังคนที่มีความรู้ความสามารถตอบสนองและเป็นปัจจัยสนับสนุนให้ภาคเอกชนเหล่านั้นให้สามารถแข่งขันได้ปัจจุบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นตัวสร้างความสมดุลให้เกิดขึ้นในแถบเอเชียอันเนื่องมาจากการรวมตัวของอาเซียน 10 ประเทศ เป็นหัวใจในการฟื้นฟูเศรษฐกิจโลก ส่งผลให้ประเทศในอาเซียนต้องเตรียมความพร้อมในทุกด้าน และประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับอุดมศึกษา คือ การเตรียมความพร้อมในการพัฒนากำลังคนการพัฒนาคนโดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นปัจจัยสำคัญต่อการผลิตสินค้าและบริการอันเนื่องมาจากการใช้ความรู้สร้างมูลค่าเพิ่ม ดังนั้น การอบรมและเตรียมกำลังคนให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของวิวัฒนาการของโลก เช่น การฝึกให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์มากกว่าการท่องจำซึ่งนับเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ท้าทายสำหรับการปฏิรูปการศึกษา นอกจากนี้ยังรวมถึงการสร้างจิตสำนึกในการบริหารมหาวิทยาลัยในเรื่องการตลาด การลงทุน การบริหารจัดการ การวิเคราะห์ความคุ้มค่า เป็นต้น ในปี ค.ศ. 2015 มีการรวมตัวของประชาคมอาเซียนที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าและบริการต่อระบบอุดมศึกษาทำให้เกิดการเปิดเสรีทางการศึกษาที่จะทำให้นักเรียน 6,000 ล้านคน ใน 8 อาชีพมีการเคลื่อนย้ายได้ ได้แก่ วิศวกรรม สถาปนิก แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล บริษัทสำรวจสินค้า การท่องเที่ยว การโรงแรม อาหาร ดังนั้น สิ่งที่ควรให้ความตระหนักและริบเร่งดำเนินการ คือ การจัดระบบอำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายของนักศึกษา/นักวิจัย/ครูอาจารย์ ระบบการถ่ายโอนหน่วยกิต ความมีมาตรฐานของหลักสูตรเพื่อพร้อมต่อการแข่งขัน

ในตลาดโลกสถาบันการศึกษา บุคลากรทางการศึกษาให้ความตระหนักในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะการสร้างอัตลักษณ์ของคนไทยรุ่นใหม่เพื่อเป็นตัวเชื่อม กับประเทศในอาเซียนเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับภูมิภาคหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องตระหนัก ถึงการวางยุทธศาสตร์ ทิศทางการบริหารจัดการที่เหมาะสมสำหรับอุดมศึกษาไทย รวมทั้ง การปรับระบบราชการไทยเพื่อสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม ทำให้ความเป็นเลิศมี ความสำคัญมากกว่าความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เป็นในปัจจุบันสามารถกล่าวได้ว่า อาเซียน เป็นเสมือนกรอบกันชนให้กับประเทศในภูมิภาคเดียวกัน (สุรินทร์ พิศสุวรรณ, 2558: 1-2)

ท่ามกลางกระแสการแข่งขันด้านการจัดการศึกษาทั้งที่เป็นมหาวิทยาลัยของ ประเทศไทยและของต่างประเทศที่จะเข้ามาให้บริการทางการศึกษาในประเทศไทย ทำให้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ต้องดำเนินการเพื่อพัฒนาด้านการบริหารจัดการ การศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพ การศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถาบัน รวมถึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความร่วมมือ ความสัมพันธ์ และศึกษาผลกระทบด้านการจัดการศึกษากับสถาบันการจัดการศึกษา ในต่างประเทศระดับอาเซียนด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันในกลุ่มประชาคมอาเซียน ตามคำขวัญของประชาคมอาเซียนที่ว่า “หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งประชาคม” จากการประชุมคณะกรรมการระดับชาติ เพื่อขับเคลื่อนการศึกษาในอาเซียนสู่การบรรลุ เป้าหมายการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ในปี 2558 เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2553 ณ กระทรวงศึกษาธิการ ที่ประชุมได้ให้ความเห็นชอบร่างนโยบายเพื่อดำเนินงานตาม ปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ด้านการศึกษา จำนวน 5 นโยบาย ดังนี้ นโยบายที่ 1 การเผยแพร่ ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน เพื่อสร้างความตระหนักและเตรียม ความพร้อมของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษา และประชาชน เพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ภายในปี 2558 นโยบายที่ 2 การพัฒนาศักยภาพของ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ ประชาคมอาเซียน เช่น ความรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะ และความชำนาญการที่สอดคล้องกับการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรม และการ เพิ่มโอกาสในการหางานทำของประชาชน รวมทั้งการพิจารณาแผนผลิตกำลังคน นโยบายที่ 3 การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษาและครูอาจารย์ใน อาเซียน รวมทั้งเพื่อให้มีการยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกันในอาเซียน การส่งเสริม ความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และการแลกเปลี่ยนเยาวชน การพัฒนาระบบ การศึกษาทางไกล ซึ่งช่วยสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต การส่งเสริมและปรับปรุงการศึกษา ด้านอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมทางอาชีพ ทั้งในขั้นต้นและขั้นต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริม และเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของประเทศสมาชิกของอาเซียน นโยบายที่ 4 การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียนเพื่อรองรับการก้าวสู่

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประกอบด้วย การจัดทำความตกลงยอมรับร่วมด้านการศึกษ การพัฒนาความสามารถ ประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพสำคัญต่าง ๆ เพื่อรองรับการเปิดเสรี การศึกษา ควบคู่กับการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน นโยบายที่ 5 การพัฒนาเยาวชน เพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในฐานะเป็นองค์กรหนึ่งใน สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับของรัฐบาล ได้พยายามพัฒนา องค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นที่ยอมรับของสังคมทั้งในระดับชาติและระดับ นานาชาติ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการจัดการศึกษาให้มี ประสิทธิภาพโดยยึดหลักปรัชญาและวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย ได้แก่ จัดการศึกษา พระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม เชื่อมโยงการเรียนรู้ใน ภูมิภาคและประเทศเพื่อนบ้าน และมุ่งพัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็นศูนย์กลางการศึกษา พระพุทธศาสนาในระดับนานาชาติ

จากปัญหาและผลกระทบดังกล่าว จึงมีความจำเป็นต้องศึกษารูปแบบการจัด การศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อจะได้นำไปเป็นกรอบนโยบายในการบริหารการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัย ให้มีประสิทธิภาพอันจะนำไปสู่ความพร้อมในการจัดการศึกษา สร้าง ความสัมพันธ์ในการจัดการศึกษา กับสถาบันการจัดการศึกษาในกลุ่มประชาคมอาเซียนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาของประชาคมอาเซียน
2. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม กล่าวคือ การศึกษาเชิงปริมาณ และ การศึกษาเชิงคุณภาพ โดยประยุกต์ใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย จึงแบ่งวิธีดำเนินการวิจัย ออกเป็น 2 ระยะ 5 ขั้นตอน ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย ซึ่งตั้งอยู่ในภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ระดับวิทยาเขตซึ่งเป็นตัวแทนของภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ดังรายละเอียดการนำเสนอตามลำดับ ต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อยกร่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์เอกสารและจัดทำเป็นรูปแบบการจัดการศึกษาของประชาคมอาเซียน เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากแหล่งข้อมูลทั้งที่เป็นเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ และข้อมูลที่ปรากฏในแหล่งข้อมูลอินเทอร์เน็ต เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาของประชาคมอาเซียน โดยใช้เครื่องมือแบบบันทึกการค้นคว้าการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นจึงได้ยกร่างรูปแบบการจัดการศึกษาของประชาคมอาเซียน ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสำรวจสถาบันด้านสภาพปัจจุบัน ปัญหา และรูปแบบการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตัวแทนที่เป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วงน้อย) 60 รูป/คน วิทยาเขตเชียงใหม่ 60 รูป/คน วิทยาเขตขอนแก่น 60 รูป/คน วิทยาเขตสุรินทร์ 35 รูป/คน วิทยาเขตบาหลีศึกษาพุทธโฆส 35 รูป/คน และวิทยาเขตนครศรีธรรมราช 35 รูป/คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 285 รูป/คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จากนั้นจึงได้ยกร่างรูปแบบการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ขั้นตอนที่ 3 การยกร่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 และ ขั้นตอนที่ 2 มาศึกษาวิเคราะห์และดำเนินการยกร่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อนำไปดำเนินวิจัยในระยะที่ 2 ต่อไป

ระยะที่ 2 การตรวจสอบและปรับปรุงรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การตรวจสอบร่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยโดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่ได้จากการยกร่างในระยะที่ 1 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง โดยใช้วิธีการให้ผู้เชี่ยวชาญได้ใช้เครื่องมือแบบตรวจสอบตามเกณฑ์มาตรฐาน 3 ด้าน ได้แก่ ความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2553: 165) พร้อมความเห็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการจัดทำรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จากนั้นผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้จากการตรวจสอบของ

ผู้เชี่ยวชาญโดยใช้คอมพิวเตอร์วิเคราะห์เพื่อหาค่าสถิติร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำผลที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์เพื่อแปลความหมายโดยกำหนดขอบเขต

ของค่าเฉลี่ยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นเพิ่มเติม ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา แล้วสรุปเป็นความเรียงในการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมตามความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ขั้นตอนที่ 2 การปรับปรุงร่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยนำผลการตรวจสอบและความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับร่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแล้ว จัดทำเป็นรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

4. สรุปผลการวิจัย

1. รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พบว่า รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีองค์ประกอบหลักในการจัดการศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์ประกอบหลักที่ 1 ปัจจัยนำเข้า มีองค์ประกอบรอง จำนวน 8 องค์ประกอบรอง และองค์ประกอบย่อย จำนวน 26 องค์ประกอบย่อย องค์ประกอบหลักด้านที่ 2 กระบวนการ มีองค์ประกอบรอง จำนวน 4 องค์ประกอบรอง และองค์ประกอบย่อย จำนวน 23 องค์ประกอบย่อย และองค์ประกอบหลักที่ 3 ผลผลิต มีองค์ประกอบรอง จำนวน 6 องค์ประกอบรอง และองค์ประกอบย่อย จำนวน 10 องค์ประกอบย่อย ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1) องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย องค์ประกอบรองที่ 1 การจัดโครงสร้างองค์กร มี 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ (1) มีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐ (2) มีความครอบคลุมภาระงาน (3) มีความชัดเจนในด้านอำนาจหน้าที่ องค์ประกอบรองที่ 2 บุคลากร มี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ (1) บุคลากรสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ระดับดีมาก (2) การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้ภาษาอังกฤษ (3) การพัฒนาบุคลากรด้านการปฏิบัติงาน (4) การแลกเปลี่ยนบุคลากรฝึกงานกับสถาบันการศึกษาต่างประเทศ (5) การส่งเสริมให้บุคลากรมีจิตบริการ องค์ประกอบรองที่ 3 นิสิต มี 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ (1) การรับนิสิตชาวต่างประเทศเข้าศึกษา (2) การแลกเปลี่ยนนิสิตกับสถาบันการศึกษาต่างประเทศ (3) นิสิตต่างประเทศเข้ามาศึกษาร้อยละ 50 (4) มีการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่เอื้อต่อความเป็นนานาชาติ องค์ประกอบรองที่ 4 งบประมาณ มี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ (1) การจัดทำแผนกลยุทธ์ทางการเงิน (2) ระบบการจัดหางบประมาณเหมาะสม (3) จัดสรรงบประมาณสนับสนุนหลักสูตรนานาชาติ (4) ระบบการใช้จ่ายงบประมาณชัดเจน (5) ระบบตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ องค์ประกอบรองที่ 5 หลักสูตร มี 3 องค์ประกอบ

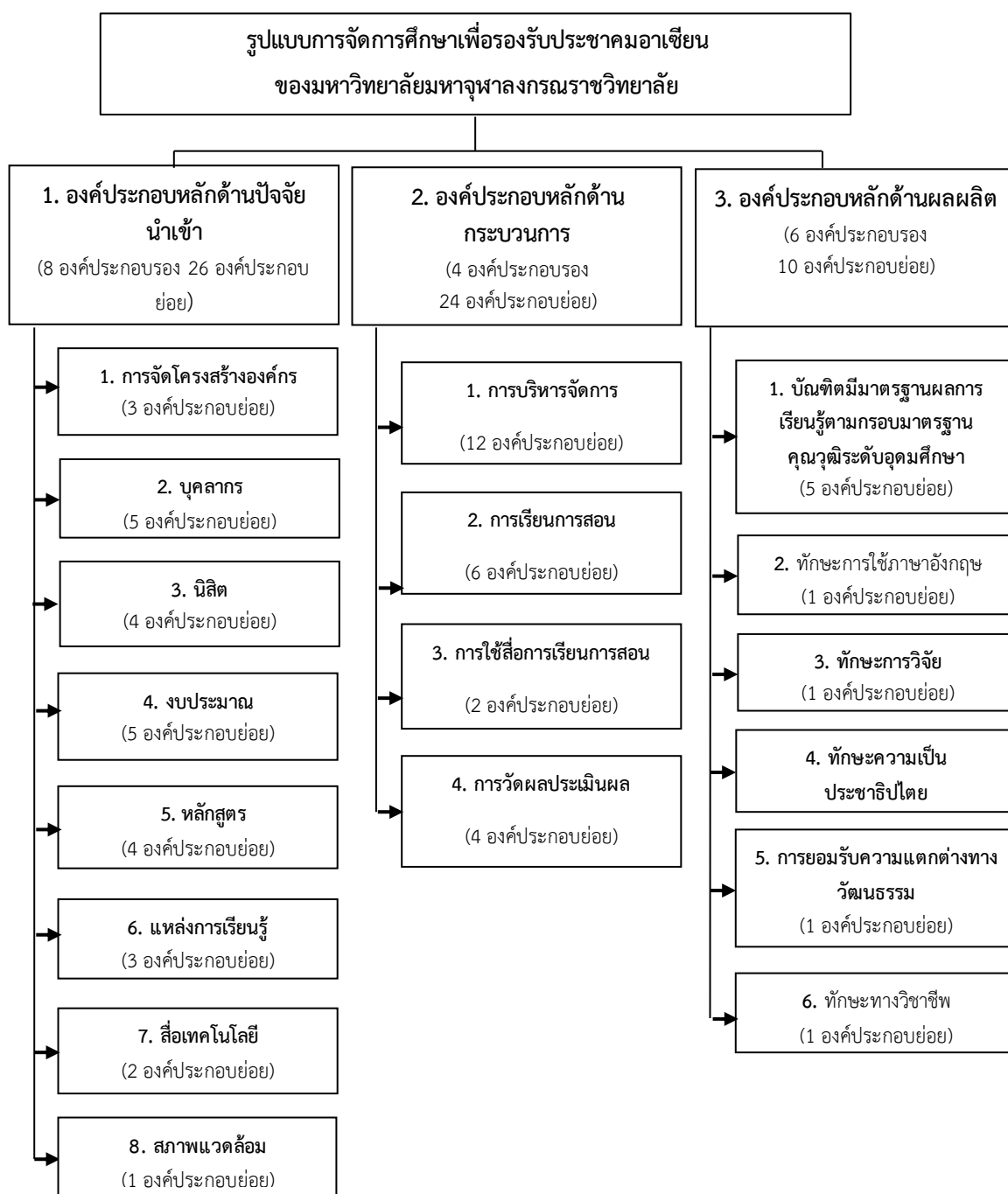
ย่อย ได้แก่ (1) มีหลักสูตรนานาชาติ (2) มีการบูรณาการหลักสูตรที่เชื่อมโยงความเป็นอาเซียน (3) มีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรที่ทันสมัยและเชื่อมโยงกับประชาคมอาเซียน องค์ประกอบรองที่ 6 แหล่งการเรียนรู้ มี 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ (1) มีเอกสารการสอน ตำรา หนังสือ วารสาร ภาษาอังกฤษแต่ละสาขาวิชาที่เพียงพอ (2) มีห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (3) มีความร่วมมือให้บริการห้องสมุดระหว่างสถาบันต่างชาติ องค์ประกอบรองที่ 7 สื่อเทคโนโลยี มี 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ (1) มีสื่อเทคโนโลยีการปฏิบัติงานที่เพียงพอและหลากหลาย (2) มีสื่อเทคโนโลยีการปฏิบัติงานที่พร้อมใช้งานอยู่เสมอ และองค์ประกอบรองที่ 8 สภาพแวดล้อม มี 1 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ (1) มีการจัดบริหารและสภาพแวดล้อมที่เป็นกายภาพให้เอื้อต่อความเป็นนานาชาติ เช่น สถานที่พักของนักศึกษาหรือนิสิต สถานที่ประสานงานที่ใช้ภาษาอังกฤษ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เป็นต้น

2) องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย องค์ประกอบรองที่ 1 การบริหารจัดการ มี 12 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ (1) ปรัชญามหาวิทยาลัยมีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาระดับนานาชาติในประชาคมอาเซียน (2) วิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยมีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาระดับนานาชาติในประชาคมอาเซียน (3) พันธกิจที่ปรากฏในแผนพัฒนามหาวิทยาลัยเอื้อต่อการจัดการศึกษาระดับนานาชาติในประชาคมอาเซียน (4) เป้าหมายที่ปรากฏในแผนพัฒนามหาวิทยาลัยเอื้อต่อการจัดการศึกษาระดับนานาชาติในประชาคมอาเซียน (5) กลยุทธ์ที่ปรากฏในแผนพัฒนามหาวิทยาลัยเอื้อต่อการจัดการศึกษาระดับนานาชาติในประชาคมอาเซียน (6) ตัวชี้วัดการจัดการศึกษาระดับนานาชาติที่ปรากฏในแผนพัฒนามหาวิทยาลัย มีความชัดเจนและเป็นไปได้ (7) มีแผนงานที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาระดับนานาชาติในประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย การจัดทำแผนพัฒนาระยะยาว แผนปฏิบัติการประจำปี (8) มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลสากล (9) มีส่วนงานด้านกิจการต่างประเทศ (10) มีกิจกรรม/โครงการความร่วมมือกับองค์กรต่างประเทศ (11) มีการสร้างความตระหนักเกี่ยวกับความเป็นนานาชาติในประชาคมอาเซียน (12) มีการเปิดทอมและปิดทอมการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับสถานศึกษาในประชาคมอาเซียน องค์ประกอบรองที่ 2 การเรียนการสอน มี 6 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ (1) คณาจารย์ใช้ภาษาอังกฤษในกิจกรรมการเรียนการสอน (2) รูปแบบการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (3) การบูรณาการเรียนการสอนระหว่างรายวิชาและข้ามสาขาวิชา (4) การใช้งานวิจัยเป็นฐานการเรียนรู้ (5) มีการเรียนการสอนที่บูรณาการเชื่อมโยงประเด็นนานาชาติและวัฒนธรรมข้ามชาติในประชาคมอาเซียน (6) มีการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศครอบคลุมทั้งในและต่างประเทศ องค์ประกอบรองที่ 3 การใช้สื่อการเรียนการสอน มี 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ (1) คณาจารย์ใช้สื่อเพื่อการเรียนการสอนทันสมัยหลากหลายและมีความเป็นนานาชาติ (2) มีการเปิดโอกาสให้นิสิตฝึกใช้สื่อที่ทันสมัยหลากหลายและมีความเป็นนานาชาติในกิจกรรมการเรียนการสอน องค์ประกอบรองที่ 4

การวัดผลประเมินผล มี 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ (1) มีการวัดผลประเมินผลโดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่ทันสมัยและหลากหลาย (2) มีการใช้สื่อการวัดผลประเมินผลด้วยภาษาอังกฤษ (3) มีการวัดผลประเมินผลตามสภาพเป็นจริง (4) มีการวัดผลประเมินผลที่เน้นผล การปฏิบัติของนิสิตอย่างเป็นรูปธรรม

3) องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านผลผลิต ประกอบด้วย องค์ประกอบรองที่ 1 บัณฑิตมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา มี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ (1) บัณฑิตมีพฤติกรรมที่ได้รับการยอมรับในสังคม ประกอบด้วย ความกล้าหาญทางจริยธรรม ความเข้าใจผู้อื่น ความเข้าใจโลก การมีจิตสาธารณะ ความเสียสละ ความรับผิดชอบ และการเป็นแบบอย่างที่ดี (2) บัณฑิตมีความรอบรู้ ความตระหนัก ความเข้าใจ ทั้งในมิติความกว้างและความลุ่มลึกในศาสตร์สาขาที่ศึกษา ความสามารถ ประเมินค่าองค์ความรู้ และนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ (3) บัณฑิตมีศักยภาพการ คิดค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ ความคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์ ความสามารถในการประเมิน การวินิจฉัย การแก้ปัญหา และการพัฒนาองค์ ความรู้ได้ด้วยตนเอง (4) บัณฑิตมีศักยภาพในการรับรู้ความรู้สึกรู้ใจของผู้อื่น เข้าใจผู้อื่น การใส่ใจช่วยเหลือ มีมุมมองเชิงบวก มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และทางสังคม รวมถึงการมีความ รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม (5) บัณฑิตมีศักยภาพในการวิเคราะห์ข้อมูลและการสื่อสาร รวมถึงศักยภาพในการเข้าถึง การประมวลผลและการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบรองที่ 2 ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ มี 1 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ บัณฑิตมีศักยภาพในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน องค์ประกอบรองที่ 3 ทักษะการวิจัย มี 1 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ บัณฑิตมีความสามารถในการค้นคว้าหาความรู้อย่างเป็นระบบเพื่อหาคำตอบประเด็นที่สงสัย โดยมีระเบียบวิธีอันเป็นที่ยอมรับในแต่ละศาสตร์สาขาที่เกี่ยวข้อง องค์ประกอบรองที่ 4 ทักษะความเป็นประชาธิปไตย มี 1 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ บัณฑิตมีศักยภาพในการเข้าใจ ยอมรับ และปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย องค์ประกอบรองที่ 5 การยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม มี 1 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ บัณฑิตมีความเข้าใจ และการ ประนีประนอมในรูปแบบของกิจกรรมมนุษย์ที่มีความแตกต่างทางการปฏิบัติในวิถีชีวิตของ กลุ่มตนเองและกลุ่มคนอื่น องค์ประกอบรองที่ 6 ทักษะทางวิชาชีพ มี 1 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ บัณฑิตมีความสามารถประเภทต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการนำความรู้ทางวิชาชีพ ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพไปปฏิบัติอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

จากรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดังกล่าว สามารถเขียนเป็นแผนภูมิได้ ดังนี้

แผนภูมิ 1 ร่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน
ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

5. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของวิทยาเขต ควรพิจารณารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยกำหนดเป็นแนวนโยบายให้ส่วนงานระดับวิทยาเขตนำไปเป็นแนวทางการจัดการศึกษาด้านพันธกิจการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

2) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ควรพิจารณาส่งเสริมและสนับสนุนให้ส่วนงานจัดการศึกษาที่อยู่ในกำกับของมหาวิทยาลัย เพื่อดำเนินการตามแนวนโยบายของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

3) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ในแต่ละเขตพื้นที่ควรพิจารณาเพื่อประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในการดำเนินงานด้านพันธกิจการผลิตบัณฑิตตามความเหมาะสมด้านบริบทของภูมิภาคและความพร้อมของแต่ละวิทยาเขต

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ครอบคลุมพันธกิจของมหาวิทยาลัย ในด้านการวิจัย การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และด้านการบริหารจัดการ

เอกสารอ้างอิง

จรัส สุวรรณเวลา. *ความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัยไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

สุรินทร์ พิศสุวรรณ. สรุปประเด็นการบรรยาย “อาเซียน 2015 กับอุดมศึกษาไทย”. <cit.npru.ac.th/webdev/u_news/download.php?file>, 2/9/2558.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. *รายงานผลการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษภายใน วิทยาเขตสุรินทร์ ปีการศึกษา 2556*.

วิโรจน์ สารัตนะ. *การวิจัยทางการบริหารการศึกษา: แนวคิดและกรณีศึกษา*. ขอนแก่น: คลังน่านวิทยา, 2553.